

Any I

Dijous 8 Octubre del 1936

Número 6

L'ensenyament a Catalunya

(Decret del 27 de juliol)

La intentona militar feixista del 19 de juliol ha resultat com s'està veient al primer dia d'una lluita cruenta que pot durar molt i el que és més important una jornada glòria ja que la qual marca el preludi d'una veritable revolució que potser encara hauria trigat un temps a realitzar-se.

En fi, es provoca el poble i aquest ha sabut respondre adequadament amb mesures que l'enemic precisament temia.

Una de les repliques més contundents que el poble de Catalunya ha tingut per a la provocació de l'enemic ha estat referent a l'ensenyament, qüestió que als feixistes els ha tingut sempre molt preocupats com ho proven les disposicions publicades en terra facciosa.

A Catalunya el Conseller de Cultura de la Generalitat el 27 de juliol publicà un Decret de constitució del C. E. N. U. Tothom el deu coneixer i tothom deu coincidir en l'apreciació de la seva importància. Es un Decret que feu somriar en un principi en grandeses que havien d'ésser l'orgull de la terra, però que amb el transcurs del temps en anirem convencent de la seva poca eficàcia. Catalunya quan s'acabi la guerra, quedarà, igual com les altres regions d'Espanya, en una situació de pobresa, molt natural, després del fet de tant volum que haurem viscut, i com volen grans realitzacions d'un país que per a refer-se sol, necessitarà molt temps i moltes energies? Ara que no ens creguem que això sigui cap objecció al Decret. Nosaltres considerem que el Decret és bo, que havia de venir; però també creiem que potser vingué amb massa precipitació. Les coses ben fetes no són pas aquelles que es fan despressa. Les qüestions d'importància, cal tractar-les amb pau i fent un estudi detallat de tot preveient les conseqüències i estructurant-les de manera que es salvin tots els inconvenients.

I quant fem aquestes consideracions, algú hi haurà que ja comprendrà el perquè d'elles. Si, companys, el Decret adoleix d'un gran defecte i és l'article segon que es refereix als que han de compondre el C. E. N. U.

Bé està que en ell hi hagi representació de totes les institucions de caràcter docent perque es tractava de coordinar la tasca de totes en un sentit d'unificar-les i realitzar l'Escola Unificada revolucionària, també hi havian d'ésser els representants del Sindicats com no pot ni discutir-se; però ni la representació sin-

dical havia de superar l'altra representació, ja que per a fer que la seva tasca fos revolucionària n'hi havia prou amb que al front de la Conselleria de Cultura hi hagués un home de partit de classe, que alhora havia d'ésser el President orientador, ni s'havia de donar igual representació a un sindicat que comptava amb uns milers d'associats que a un altre l'existència del qual la major part desconeixien.

I no afirmariem el que afirmem si no ens disposessim a demostrar-ho de la manera més convincent, que és recomanant a cada un que recapaciti bé sobre el que s'ha fet.

Societàries

Una declaració de la F. E. T. E.

La Federació Catalana de Treballadors de l'Ensenyança, per tal d'esvair els dubtes que podria haver produït una nota publicada en la premsa d'ahir, en la qual es donaven normes per a una suposada confirmació en els càrrecs i col·locació en les noves Escoles, fa públic el següent:

Primer. Que ni el C. E. N. U. ni la Comissió d'Ensenyança de l'Ajuntament, ni cap organisme responsable en qüestions d'ensenyament no han pres cap acord referent a les normes per a la col·locació dels Mestres en les noves Escoles.

Segon. Que no s'ha emprat cap mesura de caràcter general referent a les destitucions.

Tercer. Que les propostes s'hauran de realitzar per mitjà de les Borses de Treball.

Quart. Que confiem que el bon sentit del Magisteri en general s'imposarà davant la lectura de notes que no vagin avalades directament per cap sindicat ni organització responsable i que orienten assumptes tan importants la competència dels quals és exclusiva dels organismes creats a tal finalitat.

(Publicada en la premsa diària 24 setembre)

Federació Catalana de Treballadors de l'Ensenyança

Aquest Sindicat, conscient en tot moment de la seva responsabilitat revolucionària, s'ha imposat com a norma imperativa la de renunciar a tota polèmica amb Sindicats germans. No per a crebantar aquesta consigna, sinó per a sortir al front, per única vegada, de l'absurda campanya en què es pretén embolicarnos, ha de fer constar el següent:

La influència enorme de professionals al nostre Sindicat té la seva justificació plena en la història gloriosa de la nostra organització.

La persecució soferta pels nostres militants durant la dictadura Primo·rivista.

La nostra campanya d'octubre: vuit companys morts, centenars de ferits, perseguits, martiritzats a les presons.

La nostra línia increbantablement revolucionària durant el bienni feixista que ens va valer l'atac continuat de la premsa catòlica, fins a l'extrem de convertir-se la F. E. T. E. en el tema obsessiu d'aquests diaris. Els expedients incoats als nostres companys.

La nostra participació actual a la guerra.

Les nostres centúries del Guadarrama i d'Astúries. Els nostres companys a tots

Des del front

Els feixistes i la F. E. T. E.

Abans, molt abans del 19 de juliol els reaccionaris havien despoticat, fent-los-hi tot el mal que podien, els mestres que per cap de les maneres estaven disposats a fer el que convenia a uns quants i perjudicava a molts; existia (i ara existeix més que mai) un Sindicat de mestres que havia tirat per terra moltes vegades tots els propòsits tan curosament preparats; ens tenien un vertader odi a mort mani-

absolutament a tots, els fronts de combat.

Els nostres afusellats a les províncies ocupades pels facciosos. Juntes afusellades en massa a Saragossa, a Segòvia, a Àvila, a Granada, i segurament a altres llocs dels quals encara no hem rebut notícies.

Les llistes negres trobades a les províncies addictes o reconquerides indiquen prou bé l'odi a la F. E. T. E. en pla de preferència, de l'enemic.

Balanç, massa considerable perquè ningú tingui dret a passar-lo per alt. Si a tot això afegim la nostra executòria professional: la tasca realitzada als nostres congressos nacionals i internacionals, la nostra actuació a la International de Treballadors de l'Ensenyament i a l'Associació del Professorat Internacional, es comprendrà tota la insondblable puerilitat que suposa l'atribuir a inhàbils maniobres allò que no és sinó conseqüència d'una història gran i única al nostre país, en el camp dels treballadors de l'ensenyança.

(Premsa diària dia 25 de setembre).

(De «El Magisteri Català» de Barcelona).

festat en nombroses persecucions. (Recordeu els morts i destituïts després de la gloriosa gesta d'octubre). Vaig a copiar el què diu el periòdic feixista «Heraldo de Aragón» del 28 d'agost d'enguany:

«La Federación de Trabajadores de la Enseñanza, adherida a la F. E. T. E. fué el maligno instrumento utilizado para la propaganda de la baja política de los odios de clase, los internacionalismos, la fobia contra el espíritu católico. Cuando en 1934 la barbarie se adueñó de Asturias haciéndola escenario de los más horrendos sucesos, hubo maestros y niños por ellos formados que contribuyeron a aquel horror siendo partícipes de episodios de espanto. En muchas escuelas la blasfemia, los himnos contrarios a la religión y a la Patria eran el pan espiritual de una infancia. No había siquiera laicismo. Era la Escuela y puede presumirse como serían las generaciones en ellas educadas; por eso el saneamiento había de ser en este sector del magisterio urgente e implacable.»

Ho sabíem. No cal ara que des de l'altra banda de la línia de foc ens amenacin, perquè és temps perdut, doncs ja mai més podran tornar a ésser el que foren i d'això s'en cuidaran els qui, armes a la mà donen la batalla definitiva contra el feixisme.

Som nosaltres i ningú més, els qui demanarem responsabilitats en dia no llunyà. No tindrem feblesa per als qui s'han convertit en assassins de companys i adhuc companys nostres.

Nosaltres i l'Associació del Magisteri Primari

L'ex-Associació, ara, i l'Associació, abans, del Magisteri Primari, sempre s'havia decantat del costat d'on venia el

vent, aquesta dita Associació al servei de la burgesia, composta per mestres pobres d'esperit i dirigida per fidels traïdors a la classe treballadora havia afavorit sempre els nostres enemics amb perjudici, naturalment de les nostres reivindicacions.

En terreny facciós, dóna senyals de vida, encara respira, ho fa amb dificultat, fa circulars demanant ajut per als qui mantenien els seus privilegis.

Per la present circular us fareu càrrec del què he dit anteriorment, la pùblica «Amanecer», del 12 d'agost del 1936, la qual no fa res més que confirmar el nostre criteri que tenim, dels qui tant de temps havien controlat l'ensenyanament i tant mal havien fet al proletariat. Diu així:

«Según el acuerdo tomado el día 30 de julio próximo pasado, abrieron una suscripción entre todo el Magisterio de la provincia de Zaragoza para contribuir al homenaje del glorioso Ejército y fuerzas leales salvadoras de España, los Habilidades de los partidos de la provincia recogerán las aportaciones que los maestros hagan al cobrar sus nóminas respectivas.

La Asociación de Maestros de los partidos de Zaragoza ha encabezado esta suscripción con 500 pesetas.»

Que aquests que avui dia ajuden al gloriós exèrcit espanyol (?) no ens vinguin després amb contes xinesos—de si els hi varen obligar les circumstàncies i altres per l'estil—que seran excuses falses, doncs davant el seu acte d'ajuda material als feixistes, com a FEIXISTES seran tractats.

J. BOBET.

Sàstago, setembre 1936.

Un problema de orfelinatos

Como consecuencia de la horrorosa guerra que atravesamos, muchísimos niños quedarán huérfanos sin más amparo que el que les dispense el Estado.

Conscientes de la deuda contraída con sus padres, si fueron defensores de la libertad y percatados en todo caso del deber social de velar por todo desamparado, las autoridades han creado y crearán más a medida que vayan haciendo falta, Guarderías y Orfelinatos que recogerán y ampararán a los niños huérfanos cualquiera que sea su origen.

Personas muy capacitadas y entendidas en cuestiones pedagógicas, están encargadas de organizarlos y dirigirlos. Nada nuevo para ellas podíamos decir.

Pero nuestras meditaciones filosóficas de madres y amas de casa unido a nuestra experiencia de maestras, nos capacitan para hacer algunas reflexiones y llegar a la conclusión de que es necesario el cargo honorífico de «Madres» o «Amigas» de los niños. No se si el nombre creará la función: en algunos Orfelinatos extranjeros llaman Madres a las Directoras.

Lo importante es que haya personas encargadas de prodigar amor a los niños de una manera especial. Y digo de una manera especial porque una Directora por ejemplo, no basta sola para querer a muchos niños a la vez y sobre todo prodigarles una atención particular como cada niño necesita. Concepción Arenal, la gran pensadora y la gran sentimental, dice que en los Orfelinatos, donde debían abundar los besos y las caricias, no se ven, sino semblantes adustos, ceños duros y castigos físicos.

El mal está señalado; pero hay que averiguar las causas.

Yo he podido observar muchas personas que parecen enemigas de los niños y siempre resultan ser aquellas que sufren más directamente sus molestias. Las criadas las que más, porque ensucian lo que ellas limpian; después las maestras con honrosas pero escasas excepciones. Hasta las madres a veces.

Y no es que no les quieran, sino que ellos se ponen a veces irresistibles y la necesidad de la disciplina exige ir, no sólo contra sus gustos, sino a veces contra sus necesidades.

Nadie dudará del cariño y de la abnegación de las madres y sin embargo, las pobres mujeres que rodeadas de varios chiquillos han de atender a los agobiantes quehaceres domésticos, suelen ser verdaderas arpías para sus hijos. ¿Quién no ha oido alguna vez a estas pobres mujeres chillar y hasta maldecir a sus hijos? ¿Quién dudará de que sin embargo no les desean mal alguno? Sólo el grandísimo amor maternal podrá compensar con su natural ternura el deplorable efecto que tales ex abruptos y asperezas producen en los niños; y aún a veces no compensan la amargura de tal trato. Una desgracia más de los pobres.

Pues si esto es así ¿cómo extrañarnos que en los establecimientos benéficos pueda faltar ternura y bondad?

No nos extrañamos pero queremos ver el remedio.

Las personas encargadas de la vigilancia de los niños y que han de imponer disciplina, no pueden, por mucho que hagan, dar al niño la ternura y el amor que necesita.

Si tales cargos hubieran de ser remunerados, se podía alegar que saldría caro, pero no deben ni pueden pagarse tales cargos, ya que sería quitarles espiri-

tualidad. No siendo pagados no hay miedo que se bastardeen.

Después de su trabajo pueden visitar a los huérfanos ciudadanas jóvenes y de buena presencia que sientan en todo su vigor el instinto maternal; que sean las confidentes; las consejeras; las defensoras. Las encargadas de llevarles dulces y besos; palabras cariñosas y ternura. Que el niño vea en ellas un refugio y asilo seguro contra el rigor de los demás y una ejecutora de sus derechos cuando pudieran ser atropellados por compañeros o superiores.

No basta decir que los niños deben ser tratados con dulzura, sino que hay que ver si las personas encargadas de ellos pueden pasar tan fácilmente del mandato a la concesión.

En las familias está concentrado en el padre, el símbolo de la autoridad y en la madre el amor más tierno y sensible. Sean las personas encargadas de hacerse obedecer del niño las que representen al padre; y la Amiga, más dulce y comprensiva, haga las veces de madre: de la madre que libre de agobiantes quehaceres pueda sentirse tal.

Casi siempre los mayores somos enemigos del niño unas veces por ignorancia y otras por instinto de defensa, cuando nos cansan o molestan.

No perdamos de vista, y sepáremos los cargos de amor de los de rigor sin perjuicio de que cada uno tenga su dosis de contrapeso. Pero no sequemos el corazón del niño para que no sea un malvado.

ANGELA.

¡Educación!

Asistimos al derrumbamiento de una arcaica sociedad preñada de fealdades y vicios sin cuento y a la estructuración de otra, nueva, más humana.

Precisa que esta sociedad sea firme y, para ello, ha de fundamentarse sólidamente.

Tres pueden ser los sistemas que sostengan una sociedad: las creencias religiosas, las fuerzas armadas y la educación.

El fracaso de los dos primeros es evidente. No puede fundarse hoy un sistema político en una creencia cuando éstas se hallan ya tan divididas y subdivididas que, en vez de hermanar los pueblos, encunan o crean los odios entre ellos. En la mente de todos están las sangrientas luchas religiosas que ensucian las páginas de la historia de la humanidad.

Ni puede esperarse nada ya de las fuerzas armadas que no formen parte integrante del mismo pueblo. La más negra de las traiciones, recientemente ocurrida, corrobora nuestro aserto.

Sólo queda, pues, una resolución viable: redimir la humanidad por la educación.

Concediendo todo el valor que corresponde a la instrucción, aislada, es sabido que no ofrece las garantías necesarias y suficientes; pero, estableciendo un perfecto paralelismo instructivo-educativo, obtendremos la apetecida fórmula que habrá de conducirnos al logro de los objetivos, a la obtención de la perfección humana dentro de las posibilidades cada día mayores.

Si educar es compatibilizar el «artificialismo social con la misión natural» del hombre, cuanto más perfecta sea la educación, mejor será cumplido el fin al cual aquél va destinado. La comprensión y apreciación de los valores será más acertada y el sujeto infantil, como el humano, en su continuo y evolutivo desarrollo, llenaran siempre el momento histórico de su existencia.

Un hombre educado es un hombre

libre. Un hombre que no se aviene a la imposición armada de una clase privilegiada. Un hombre que no entiende la vida de otro modo que gozando la libertad.

A formar este hombre estamos llamados todos los maestros españoles en este momento crítico de nuestra historia. Laboremos con tesón en la construcción de tan magna obra. Mientras nuestros camaradas luchan con bravura incomparable en el frente de batalla, en nuestra escuelita nacional, con un interés, cariño y entusiasmo insuperables, con un amor muy hondo hacia el niño y el respeto profundo que a la conciencia infantil — valor altísimo — ha de tenerse, con completo conocimiento de la responsabilidad social que nos alcanza, dentro de un régimen de más perfecta colaboración, vivamos la vida con nuestros niños y trabajemos, sin descanso, abrigando la risueña esperanza de un mañana no lejano más libre, más justo y mejor.

J. GENER.

Tenim més de setanta companys que lluiten al front i la sol·lució que dóna el Govern és que substitueixin els mencionats companys els mestres que es troben ací de províncies faccioses.

Aquests companys són pocs i queden abandonades en aquests moments més de seixanta Escoles.

No ens satisfà la solució donada.

No seria més convenient que el mestre que lluita al front cobrés el sou de milícia i pogués destinar-se la seva nomina al substitut?

En una paraula: Els pobles on actuaven els nostres companys no mereixen el tracte que se'ls dóna.

NOTICIARI

Secció Administrativa

S'han entregat als habilitats els imprints-qüestionaris que han d'omplir i signar els mestres per a la seva readmisió en el càrrec, havent-los de remetre a aquesta Secció abans del 26, posant-hi la seva fotografia tamany carnet i adjuntant totes les certificacions de les organitzacions polítiques, sindicals i socials a les quals faci referència l'aludit qüestionari si és que pertanyen a alguna.

— De la Secció s'han enviat els següents telegràmmes:

«Jefe de la Sección Administrativa 1.ª Enseñanza a Iltre. Sr. Director General de 1.ª Enseñanza. Para-Sección 22-Madrid.—Recibidas solicitudes y cuestionarios Maestros ruego V. S. manifieste si deben entregarse también a Maestros interinos. El Jefe de la Sección, *Antonio Perelló*.

— «A Iltre. Sr. Ordenador de pagos Ministerio Instrucción Pública.—Pongo en conocimiento V. S. que hasta la fecha sólo han llegado nóminas Magisterio partido Sort, ruégole dé las oportunas órdenes para despacho de las de otros partidos políticos. El Jefe, *Antonio Perelló*.

— S'acaba de rebre en aquesta Secció en contestació al telegrama més amunt copiat, un de la Direcció General dient que també els mestres interins han d'omplir la instància qüestionari.

— A darrera hora s'han rebut de la Direcció General de 1.ª Ensenyança els següents telegrames:

«Participo a V. S. que para unión a peticiones reingreso de Maestros nacionales no precisa certificación hoja servicios ni fotografía.»

— «Contestando telegrama, manifiés-

tole que solicitudes cuestionario deben ser entregadas també Maestros interinos.»

F. E. T. E.

Es prega als companys que a continuació s'expressen que passin per les oficines de la F. E. T. E. (Plaça de Catalunya, 20) o bé enviïn per lletra l'adreça ben clara i especificada, a fi de recollir el carnet:

Josepa Rius Capella, Angela Bueno Curtit, Jaume Alcobé Sanmartí, Teresa Esteve Serra, Andreu Miarnau Vila, Antoni Domingo Miquel, Teresa Farré Gabriel, Llorenç García Ramírez, Francesca Sorribes Marsà, Rasa Mateu Calvet, Joan Farga Alseda, Cassimir Leal, Adela Madrid Ramírez, Maria Safont Viladric, M.^a de l'Alba Tribó Bonjoch, Maria Carrera Abellana, Rosa Pinyol Solé, Palmira Ros Orovich, Miquel Farga Martí, Teresa Bonet Roure i Josep Farran Grinyó.

— Advertim a tots els nostres afiliats que per a puguer percebre els seus haveres cal que es facin visar els rebuts que entreguen a l'Habilitat pels Comitès Antifeixistes del poble.

— A la Comissaria de Banca d'aquesta localitat foren entregades el dia 6, la quantitat de 3.197'75 pessetes, producte de la suscripció oberta per la F. E. T. E. entre els mestres de la província.

Aquesta quantitat junt amb les 12 mil 419'75 entregades el 7 de setembre passat fou un total de 15.617'50 pessetes recaptares entre els mesos d'agost i setembre.

— Aquesta Secretaria de la F. E. T. E. es complau en posar en coneixement de tots els seus afiliats que posseeixin carnet o tarja de soci provisional que poden enviar l'instància qüestionari junt amb la documentació que en ella s'exigeix i ací ja s'estindrà el corresponent certificat

per ésser l'organització sindical a la qual pertanyen. Han d'incloure en segells el valor de 15 cèntims per despeses ocasionades. Nosaltres mateixos ens cuidarem de donar-hi curs.

Aquells mestres que havent sol·licitat l'ingrés no posseeixin ni carnet ni tarja, poden també enviar-la mentre no siguin d'altre sindicat professional però amb la condició de remetre una nova sol·licitud d'ingrés amb les mateixes dades que les de la primera.

C. E. N. U.

S'han obert les Escoles de Lleida, mentrestant s'espera el nomenament dels companys proposats per aquesta capital. Fan classe els alumnes del Pla Professional.

Generals

El nostre camarada Piquer que es troba en el front d'Aragó comandant forces lleials i que tan bon paper porta realitzat en el seu sector, vingué el 3 d'octubre al Sindicat conversant breus moments so-

bre la situació que veu falaguera per l'èxit que ens espera.

— El diumenge dia 4, estigué una comissió de la F. E. T. E. a La Seu d'Urgell. Els nostres companys d'allí han ingressat quasi tots al nostre Sindicat i esperen, segons manifestaren, poder ocupar dignament el lloc que la revolució els assenyali per a poder ésser útils a la mateixa.

— Una vegada més els mestres de Lleida han donat prova de quin és el seu esperit. A la manifestació que la U. G. T. conjuntament amb el P. S. U. havien organitzat, hi acudí una bona representació de la F. E. T. E. que anava precedida per una pancarta que deia; LA F. E. T. E. SEGUIX EL CAMI TRAÇAT PELS SEUS CAIGUTS D'OCTUBRE. Venia després una nombrosíssima representació de la Secció Estudiantil amb una pancarta que s'hi llegia: CULTURA I UNIVERSITAT A L'ABAST DELS OBRERS EXIGIM ELS ESTUDIANTS. Amb aquests actes els mestres demostrem que ens sentim identificats plenament amb la classe obrera.

BUTLLETÍ DE INSCRIPCIÓ A LA Federació Espanyola de Treballadors de l'Ensenyança SECCIÓ DE LLEIDA

—♦—

En ..... (1)
actualment ..... (2) , *domiciliat a* .....
..... *carrer* ..... *sol·licita*
ingressar a la Secció de Lleida de la F. E. T. E.
..... *a* ..... *de* ..... *de 19* .....
Socis que el proposen: ..... *Signatura:*

(1) Nom i cognoms.

(2) Mestre propietari, interí, particular, estudiant, sense feina, etc.